

SUBSIDIES VOOR ECOREGELINGEN EN AGROMILIEUKLIMAATMAATREGELEN - ALGEMEEN

ONDER VOORBEHOUD VAN GOEDKEURING

In het nieuwe GLB zijn subsidies voorzien die inzetten op klimaat, milieu en biodiversiteit.. Er zijn 2 types van maatregelen voorzien: de éénjarige verbintenissen, de zogenaamde 'ecoregelingen' en meerjarige verbintenissen, de 'agromilieuklimaatmaatregelen' Deze laatste omvatten zowel de meerjarige agromilieuklimaatmaatregelen van het Departement Landbouw en Visserij als de beheerovereenkomsten van de Vlaamse Landmaatschappij.

1 OVERZICHT EENJARIGE ECOREGELINGEN

- ▶ De toepassing van de biologische productiemethode
- ▶ Het ecologisch beheren van grasland
- ▶ Het behoud van meerjarig grasland
- ▶ De inzaai van eenjarige milieu-, biodiversiteitsvriendelijke en/of klimaatbestendige teelten
- ▶ De verstrekking van veevoeder met een methaanreducerend effect aan rundvee door toevoeging van een additief of voedermiddel
- ▶ Het verhogen van organisch koolstofgehalte van bouwland
- ▶ De aanleg van een bufferstrook
- ▶ De toepassing van mechanische onkruidbestrijding
- ▶ De toepassing van teelttechnische erosiebestrijdende technieken
- ▶ De toepassing van vruchtafwisseling met vlinderbloemigen
- ▶ De toepassing van precisielandbouw
- ▶ Het actief gebruik van het bodempaspoort

2 OVERZICHT MEERJARIGE AGROMILIEUKLIMAATMAATREGELEN VAN HET DEPARTEMENT LANDBOUW EN VISSERIJ

- ▶ De omschakeling naar de biologische productiemethode
- ▶ De omzetting van tijdelijk naar blijvend grasland
- ▶ De inzaai van meerjarige milieu-, biodiversiteitsvriendelijke en/of klimaatbestendige teelten
- ▶ De aanleg en onderhoud van een meerjarige bloemenstrook in de fruitteelt
- ▶ Het behoud van lokale veerassen (runderen/schapen/geiten/varkens)
- ▶ De reductie van antibioticagebruik
- ▶ Het onderhoud van boslandbouwsystemen

3 NODEN GELINKT AAN ECOREGELINGEN EN AGROMILIEKLIMAATMAATREGELEN

In het nieuwe Gemeenschappelijke Landbouwbeleid (GLB) 2023-2027 zetten we in op de huidige en toekomstige noden van onze land- en tuinbouwers. Iedere fiche van de verschillende maatregelen geeft aan tot welke noden er bijgedragen wordt. Hieronder wordt een overzicht gegeven van de verschillende noden.

Innovatie (inclusief digitalisering)

De landbouwsector is voortdurend in beweging. Innovaties (inclusief systeeminnovaties), nieuwe technieken en praktijken moeten ontwikkeld worden als antwoord op nieuwe verwachtingen van maatschappij en keten. Pioniers moeten de ruimte krijgen om nieuwe ideeën uit te werken en uit te testen. Technieken en praktijken met bewezen doeltreffendheid moeten breder ingang vinden in de landbouw. Daarnaast moeten ook de vele data die verzameld worden dankzij moderne technologieën op de bedrijven nog beter gebruikt worden voor optimalisatie van de bedrijfsvoering en kennisdeling.

Koolstofopbouw en vermindering broeikasgassen

Gezien de grote uitdagingen op gebied van klimaat, moet de landbouw gestimuleerd worden om de uitstoot van broeikasgassen en het energieverbruik te verminderen en om bij te dragen aan de koolstofopslag en de productie van energie. Er moet aandacht zijn voor het optimaliseren van de gewasrotatie, koolstofopbouw in de bodem en het realiseren van boslandbouwsystemen. Stimuleren van investeringen gericht op klimaat en energie moeten een prioriteit zijn voor beleid.

Afhankelijkheid van externe eiwitbronnen verminderen

Landbouw is sterk afhankelijk van hulpbronnen, voornamelijk op vlak van energie, eiwithoudende grondstoffen en water,... Er moet nog meer ingezet worden om deze afhankelijkheid te minderen. Zo moeten we meer inzetten op de productie van hernieuwbare energie, bijvoorbeeld door de valorisatie van nevenstromen uit landbouwproductie. Het gebruiken van alternatieve eiwitbronnen voor (meng)voeders moet gestimuleerd worden om de afhankelijkheid van import van eiwitten van buiten Europa te verminderen. Ook de beschikbaarheid en recuperatie van water is een belangrijk aandachtspunt.

Adaptatie aan klimaatverandering

De klimaatverandering zorgt voor grotere weersextremen, wat niet alleen de landbouwproductie onder druk zet, maar ook impact heeft op de omgeving door onder meer verhoogde erosie en afspoeling. Ook veroorzaakt de klimaatverandering andere bedreigingen zoals introductie van invasieve exoten, ziekten en plagen. De landbouw moet zich aanpassen aan deze bedreigingen. De beleidsuitdaging is het anticiperen op deze verandering en niet wachten tot de effecten effectief voelbaar zijn. Via verschillende beleidsmaatregelen (vb. investeringssteun, areaalsteun...) kunnen adaptatiemaatregelen en nieuwe vormen van landbouw ondersteund worden.

Zorg voor water

Door toenemende verharding is er steeds minder plaats voor water, dit vermindert infiltratie en vergroot het risico op wateroverlast. Dit leidt op termijn tot een verminderde beschikbaarheid van water. Het belang hiervan neemt nog toe omwille van de klimaatverandering. De waterkwaliteit in verschillende regio's lijdt onder de uit- en afspoeling van nutriënten naar het grond- en oppervlaktewater. Ook gewasbeschermingsmiddelen zorgen voor een belasting van het oppervlaktewater.

Zorg voor bodem

Een gezonde bodem is het productiekapitaal voor een vruchtbare voedselproductie en is ook essentieel voor een groot aantal ecosysteemdiensten. Er is daarom nood aan duurzame beheerpraktijken. Er moet ingezet worden op het voorkomen van bodemdegradatie, -verdichting, -erosie, het verlies van bodemkoolstof en bodemverontreiniging.

Zorg voor natuur/ biodiversiteit

Landbouw en biodiversiteit zijn nauw met elkaar verbonden: veel biodiversiteit is afhankelijk van landbouwlandschappen en biodiversiteit levert de landbouwer heel wat voordelen op. Er moet ingezet worden op maatregelen die de instandhouding van deze biodiversiteit ten goede komen. Ook genetische diversiteit binnen soorten is belangrijk voor o.a. de veerkracht en aanpassingsmogelijkheden van teelten en rassen. Daarnaast hebben de genetische hulpbronnen ook een maatschappelijke relevantie. Het is belangrijk om in te zetten op het beschermen van deze genetische variëteit.

Zorg voor landschap

Landbouwers spelen een grote rol in het behouden en creëren van het landschap op het platteland. De multifunctionaliteit van landbouw biedt kansen voor landschapsbeheer. Uiteraard hangt dit ook samen met bescherming van biodiversiteit. Er is nood aan een betere ondersteuning van de bescherming, het herstel en het onderhoud van culturele en biologisch diverse landschappen. Hiertoe moeten ecologische maatregelen geïntegreerd worden in het verdienmodel.

Verbeteren imago van de landbouw (in lijn met maatschappelijke / consumentenverwachtingen)

Door onvoldoende kennis over het complexe Vlaamse landbouwsysteem en zijn ruimtelijke context heeft de burger steeds minder affiniteit met de land- en tuinbouwsector. Door de betrokkenheid van de consument bij landbouw en voeding te vergroten, vergroot ook het wederzijdse begrip en het imago van de landbouw en kan de consument inzicht verschaffen in de prijsopbouw.

Verhogen dierenwelzijn in de landbouw

Er is druk vanuit de maatschappij, de consument en de distributie op dierenwelzijn. Er zijn verschillen tussen het economisch optimum en een optimaal niveau van dierenwelzijn. Daarom moet er ondersteuning gegeven worden aan bovenwettelijke initiatieven en samenwerkingen in de keten die het dierenwelzijn ten goede komen. Ook onderzoek naar kosten-efficiënte systemen moet gestimuleerd worden, zodat die op termijn onderdeel uitmaken van het ondernemerschap.

4 SUBSIDIEVOORWAARDEN

Onderstaande voorwaarden zijn van toepassing op **alle** ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen van het Departement Landbouw en Visserij, tenzij anders vermeld of gespecificeerd in de fiche van de maatregel zelf.

- ▶ Actieve landbouwer zijn in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB-Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ De voorwaarden van het autonoom beheer van land- en tuinbouwbedrijven naleven en geen kunstmatige voorwaarden creëren om voordeel te bekomen.
- ▶ De verbintenis naleven gedurende de volledige looptijd van de maatregel.
- ▶ De verbintenis vangt steeds aan op 1 januari.
- ▶ Subsidiabel landbouwareaal:
  - > Voor ecoregelingen: percelen gelegen in het Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest komen in aanmerking

- > Voor agromilieuklimaatmaatregelen: enkel percelen gelegen in het Vlaams Gewest komen in aanmerking
- ▶ De minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen naleven.
- ▶ Iedere wijziging moet steeds onmiddellijk, en zeker vóór de aankondiging van een controle, aan de buitendienst van het Departement Landbouw en Visserij worden gemeld via het [e-loket Landbouw en Visserij](#) of het wijzigingsformulier (Formulier 1: 'Toevoegen, splitsen, wijzigen of schrappen van percelen'). Het wijzigingsformulier is te verkrijgen via www.vlaanderen.be/landbouw/verzamelaanvraag en doorklikken naar '[Extra formulieren](#)' of op te vragen bij uw buitendienst.
- ▶ De bewaartermijn van bewijsstukken is 10 jaar voor alle subsidiemaatregelen.
- ▶ Er mogen op het perceel **geen wettelijke verplichtingen** van toepassing zijn die de uitvoering van een of meer gelijkaardige voorwaarden vereisen die minstens zo ver gaan als de subsidievoorwaarden voor deze maatregel.
- ▶ Er mag op het perceel in hetzelfde jaar **géén andere subsidie** met een of meer gelijkaardige voorwaarden worden verleend.

5 SUBSIDIEBEDRAGEN

In de fiches van de verschillende maatregelen worden de subsidiebedragen vermeld.

- ▶ Voor de ecoregelingen gaat dit steeds om maximale bedragen. Het definitieve subsidiebedrag is afhankelijk van het aantal aanvragen en het beschikbare budget in 2023, en wordt bepaald na indiening, controles en berekening van alle aanvragen.
- ▶ Voor agromilieuklimaatmaatregelen is er een vastgesteld bedrag. Dit bedrag is niet afhankelijk van het aantal aanvragen.

6 SUBSIDIEAANVRAGEN

- ▶ De verzamelaanvraag moet op de uiterste indieningsdatum (30 april 2023) ingediend zijn. De subsidie voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen wordt via de verzamelaanvraag aangevraagd ten laatste op de uiterste wijzigingsdatum (31 mei 2023).
- ▶ Bij de eenjarige ecoregelingen is de verbintenaanvraag via de verzamelaanvraag ook meteen de betalingsaanvraag. Deze kan jaarlijks worden ingediend.
- ▶ Bij de agromilieuklimaatmaatregelen geldt de verbintenaanvraag via de verzamelaanvraag als steun- en als betalingsaanvraag voor het eerste jaar voor die verbintenissen. Hiermee start de looptijd van de meerjarige verbintenis en wordt een engagement aangegaan om de verbintenissen de volledige looptijd na te leven. De betalingsaanvraag moet daarna wel jaarlijks via de verzamelaanvraag worden ingediend.

7 NIET-NALEVING VERBINTENISVOORWAARDEN

- ▶ Niet-naleving van de verbintenisvoorwaarden heeft tot gevolg dat de uitbetaalde steun verlaagd wordt of geheel of gedeeltelijk teruggevorderd wordt
- ▶ In geval van overmacht of uitzonderlijke omstandigheden erkend door de administratie worden de subsidies niet teruggevorderd. Kennisgeving van overmacht moet met bijhorende bewijsstukken schriftelijk gebeuren binnen de 10 kalenderdagen bij uw buitendienst.
- ▶ Niet-naleving van de conditionaliteit en de bijkomende minimumeisen zal leiden tot een proportionele verlaging van de steun.
- ▶ Het niet indienen van een verzamelaanvraag of betalingsaanvraag wordt beschouwd als niet-naleving van de verbintenis.

8 HERZIENINGSCLAUSULE

- ▶ U houdt er rekening mee dat de verbintenisvoorwaarden en de vergoeding kunnen herzien worden gedurende de looptijd van de verbintenis.
  - > Dit kan gebeuren als er wijzigingen optreden op het vlak van de conditionaliteit en de minimumeisen inzake het in goede landbouw- en milieuconditie houden van landbouwgronden.
  - > De verbintenisvoorwaarden en vergoedingen van de verbintenissen kunnen aangepast worden aan het juridisch kader van het Strategisch Plan van Vlaanderen.

9 WAT BIJ EEN BEDRIJFSOVERNAME?

Overdracht van een lopende agromilieuklimaatverbintenis is mogelijk bij volledige of gedeeltelijke bedrijfsovername.

Agromilieuverbintenissen (behalve 'Behoud van lokale veerassen') kunnen enkel overgedragen worden van één landbouwer op een andere landbouwer bij overdracht van grond(en).

- ▶ De landbouwer die actief is op de uiterste indieningsdatum van de verzamelaanvraag, dient de subsidie aan te vragen in zijn verzamelaanvraag. Bij overname na de uiterste indieningsdatum zal de overlater uitbetaald en ook verantwoordelijk gesteld worden bij eventuele niet-naleving van de verbintenis.

9.1 VOLLEDIGE BEDRIJFSOVERNAME

Bij een volledige bedrijfsovername worden de agromilieuklimaatverbintenissen, beheerd door het Departement Landbouw en Visserij, overgedragen via het formulier 'Melding van een volledige bedrijfsoverdracht'. U kunt dit gepersonaliseerd formulier opvragen bij de buitendienst van het Departement Landbouw en Visserij.

9.2 GEDEELTELIJKE BEDRIJFSOVERNAME

Bij een gedeeltelijke bedrijfsoverdracht kunnen één of meerdere agromilieuklimaatverbintenissen overgedragen worden via het formulier 'Overdracht van agromilieuverbintenissen bij een gedeeltelijke bedrijfsoverdracht' (zie webpagina ['Extra formulieren'](#)).

10 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

11 MEER INFORMATIE

Op de website vindt u voor de nieuwe GLB-maatregelen de meest recente informatie onder de volgende pagina's:

- ▶ Voor bedrijfsgebonden maatregelen: [Gemeenschappelijk Landbouwbeleid 2023 - 2027 \(bedrijfssteun\) | Landbouw en Visserij \(vlaanderen.be\)](#)
- ▶ Voor perceelsgebonden maatregelen: [Gemeenschappelijk Landbouwbeleid 2023 - 2027 \(perceelsgebonden steun\) | Landbouw en Visserij \(vlaanderen.be\)](#)
- ▶ Voor diergebonden maatregelen: [Gemeenschappelijk Landbouwbeleid 2023 - 2027 \(diergebonden steun\) | Landbouw en Visserij \(vlaanderen.be\)](#)

Voor bijkomende informatie kunt u terecht bij uw buitendienst van het Departement Landbouw en Visserij. Alle contactgegevens vindt u in de tabel 'Contactadressen Departement Landbouw en Visserij en andere beheerdiensten' op de webpagina '[Tabellen](#)'.

Kunstmatige creatie van voordelen

Iedere vorm van bedrijfsorganisatie of aangifte die artificeel opgezet wordt met het oog op het veilig stellen van steunbetalingen of het verkrijgen van meer betalingen, evenals het ontlopen van verplichtingen zoals conditionaliteit ... wordt beschouwd als 'het kunstmatig creëren van voorwaarden om een voordeel te bekomen' conform artikel 62 van verordening (EU) nr. 2021/2116. Deze beoordeling zal over campagnes heen gebeuren en kan aanleiding geven tot correctieve acties.

Disclaimer

Het Vlaams Gewest heeft deze fiches met de meeste zorg en nauwkeurigheid opgesteld op basis van de meest actuele beschikbare informatie. Het Vlaams Gewest kan evenwel geen enkele garantie geven omtrent de juistheid of de volledigheid van de informatie in deze fiches. U mag deze informatie niet als een persoonlijk, professioneel of juridisch advies of een equivalent daarvan beschouwen. Het Vlaams Gewest/de Vlaamse Gemeenschap kan niet verantwoordelijk worden gesteld voor schade die u zou ondervinden door het gebruik van de informatie die in deze fiches/website is opgenomen.